

SZEGEDI HIRLAP

MEGJELENIK MINDEN HÉTEN.

1917. február 11.

II. évfolyam. 7. szám

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TAMÁS REZSO.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
SZEGED, TISZA LAJOS-KÖRÜT 37. SZ.
TELEFON: 15—78.

A SZEGEDI HIRLAP ELŐFIZETÉSI ÁRA EGÉSZ ÉVRE 12 KOR.
EGYES SZÁM 20 FILLÉR.

□ □ KIADJA A SZEGEDI HIRLAP LAPKIADÓ-VÁLLALAT SZEGEDEN. □ □

Ha őszül a haja

használja a híres

Leinzinger-féle hajfestőt.

Egy adag 4 korona.

Kapható LEINZINGER GYULA gyógyszerlárában SZEGEDEN,
Szeged-Csongrádi bérpalota.

A BELVÁROSI KÁVÉHÁZBAN
minden este

LEHOTAI BANDI

és zenekara hangversenyez.

A Belvárosi Kávéház a szegedi
kereskedő-világ találkozóhelye.

A

SZEGEDI UJSÁG

társadalmi, művészeti és színházi
hetilap.

(Melléklete a Színházi Ujság.)

Művészi kivitelű és irodalmi
nívóju hetilap.

Felélős szerkesztő: dr. LUGOSI DÖME.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Deák Ferenc-utca 2. (Telefon 12—65.)

**FISCHER-
TESTYERÉK**

ajánlják dúsanszó szerelt brilláns
gyöngy és ékszertárukat kar-
csatlóra különlegességek.

Szabott árak
KÁRÁSZUTCA

20

KÁRÁSZUTCA

10

**KASS-szálloda,
étterem és kávéház.**

■ A vidék legelőkelőbb szállodája! ■

Kitünő konyha, kávéházi és bar-italok.

Színház után a Kass-ba menjünk!

□ Minden este cigányzene. □

Telefonon is közölheti a

SZEGEDI HIRLAP szerkesztőjével,
ha valamire felakarja hívni a figyelmét.

Szénkérdések, amelyekre a tanácsnak kellene megfelelni.

— Hová lett a tavalyi szén? —

Szénuzsora van! Szegeden van a szénuzsora! Ezt a közéletmezesi tanács fedezte fel hétfői ülésén. Mi ugyan erről már régen tudunk, de az nem volt gílt. Most már gílt, mert a közéletmezesi tanács is úgy találja, hogy a 12, 16 koronás szénárak határosak az uzorával. All right! Rendben van. Szegezzük le mi is, hogy szénuzsora van Szegeden.

Ámde a közéletmezesi tanácsnak mégis csak tovább kellett volna mennie egy lépéssel, vagy legalább is egy bolthelyiséggel és meg kellett volna állapítani, hogy ki csinálja, illetőleg ki kezdte a szénuzsorát? Homályosan úgy dereng az emlékezetünkben, hogy amikor Balogh Károly tanácsnok még a városházán megkezdte a közéletmezesést, dicséretes előrelátással szenet és fát vásárolt és hordatott, mert előre látta, hogy télen hideg lesz és ha hideg lesz, megdrágul a tüzelőanyag.

És a szén jött és a fa is jött vaggonszámra és mi már eleve sütkéreztünk abban a jóleső érzésben, hogy a télen nem fogunk fázni és apró és nagy szenesek és

fások — tisztelet a kivételnek — nem uzsoráznak majd bennünket.

És mégis: És mégis fázunk. Hogy lehet ez? Hová lett a város tüzelője? Ezt elfelejtette megkérdezni a közéletmezesi tanács.

Mert abból a szénből, ami a városnak befuvarozva és a kamatveszteség beszámításával nem került többbe, mint hat korona és 50 fillérbe, abból a szénből egy deka sem került forgalomba, hanem az egészet en blok átadták egy szegedi kisbanknak kiárusításra.

Hogy mennyiért adták? Azt nem tudjuk. Valószínűleg olyan árban, hogy a bank is megtalálja a maga *polgári* hasznát és a város se károsodjék. Így azután csak természetes, hogy a város szénének nem volt mérsékelő hatása az árakra, mert hiszen az is ott volt, ahol drágán mérték.

Az ország sorsát intézőknek a legnagyobb gondot ma az okozza, hogy miként küszöböljék ki a kereskedelemből a nem feltétlenül szükséges közvetítőt; a Szeged sorsát intézőknek — úgy lát-szik — az a legnagyobb gondjuk

hogy miként drágíthatnák meg a nép szükségleteit illetéktelen közvetítőkkel.

A közéletmezési tanács önmagának, de különösen a város közönségének tartozik annyival, hogy

közelebről érdeklődik a szegedi szénuzsora története és keletkezése iránt és ezekre a kérdésekre a legnagyobb nyilvánosság előtt követeli és adja meg a feleletet.

Megint akadékoskodik a minden tanerők cárja.

— A tanfelügyelő meg az óvónők. —

Jánossy Gyula tanfelügyelő, úgy látszik, komolyan vette miniszterének azt a kijelentését, hogy nagyon elfoglalja magát a gyűjtésekkel és egyéb nem fontos társadalmi akciókkal, minek következménye az, hogy az iskolák belső életével nem törődik.

Hogy rácsáfoljon a miniszterre, megkezdte a tanügyvel való közelebbi foglalkozást, még pedig legalsó fokon, az óvodákkal. 1917 január 30-iki kelettel 189. szám alatt a következő irást intézte a szegedi állami óvónőkhöz:

1328/916. sz. a. felhívtam Cimet, hogy a helyi körülményeknek legjobban megfelelő részletes heti foglalkoztatási tervet nyújtson be hozzám az utasítás A és B mellékletének figyelembevételével. Ezenkívül felhívtam, hogy a vezetése alatt álló óvoda beléletéről, foglalkoztatási és anyagi ügyeiről hozzám ezután minden október és március hó elsején pontos és tárgyilagos, mindenre kiterjedő pontos jelentést tegyen.

Célom volt a szegedi viszonyoknak leginkább és óvodánként

megfelelő terveket készíttetni, mely *akaratomat továbbra is fentartom.* Sajnálattal kellett azonban megállapítanom, hogy a beküldött tervek nagyrészt egyik-másiknak majdnem szolgai másolatai, vagy pedig régi, a *megváltozott viszonyokhoz nem alkalmazott csapáson haladnak.*

Igy halad a tanfelügyelő egész írása általánosságban anélkül, hogy egyetlen konkrét esetet is felsorolna, vagy egyetlen helyes utmutatást adna, egyedül az óvónők invenciójára támaszkodva.

Miért nem kívánja munkába állítani a tanfelügyelő a saját invencióját? Talán mert nincs?

Az óvónők, amikor megkapták azt az irást, összejöttek és megbeszélték, hogy mi ennek az irásnak az igaz értelme? Ki érti ezt meg? Mindnyájan azt mondták: én nem értem, én sem értem . . . Elhatározták tehát, hogy sarokba szorítják a nagyurat, elhívják a gyűlésükre és ott felszólítják, fordítsa le magyarrá

ezt a jeles irást, fejtse ki mindenható akaratát, főképpen mutassa meg, hogy tulajdonképpen mit is akar, mert nekik van hadi foglalkoztatási tervük, amit még boldog emlékü hivatali előde legfelsőbb megerősítésével ellátott, de, hogy a tanfelügyelő most mit akar, arról sejtelmük sincs.

Megállapodásukat a következő levélben tudatták a tanfelügyelővel:

Nagyságos Tanfelügyelő úr!

A hozzánk intézett tanfelügyelői iratból sajnálattal értesültünk, hogy Nagyságos Tanfelügyelő úr, *hosszu éveken át sikerrel alkalmazott módszerünkkel nincs megelégedve*, dacára annak, hogy mi a képzőben szerzett legjobb tudásunk mellett eddig is minden rendelkezésre álló szakmunkának legjavát felhasználtuk az óvodai tanításnál.

Illő tisztelettel kérjük Nagyságodat, hogy ez okból Nagyságod által meghatározandó időben tartott *testületi ülésünkön megjelenve*, a kívánt változtatások *tárgyi és módszeres kifejtését* tüzetesen, főként konkrét esetek részletes megjelölésével előadni méltóztassák.

Egyebekben pedig kérjük *utmutatásul* szolgáló rendelkezéseinek irásban való közlését s kívánságának legnagyobb készséggel teszünk eleget.

Kérésünk ismétlése mellett maradtunk

kiváló tisztelettel

Az állami óvónők.

Megnéztük egy óvónő irattárát.

Egy ember alig bírta volna el a

hóna alatt. Mintha bizony az aktagyártás lenne a fontos és nem az embernevelés!

És ezek az emberek, akik tudás, rátermettség, arravalóság nélkül töltenek be állásokat, még mindig azt hiszik, hogy lehet *írásba és aktákba fullasztani az életet*.

Tehát még mindig vannak emberek, akik ebből a világháborúból *semmit sem tanultak*?!

Még mindig vannak emberek, akik abban a téves hiedelemben élnek, hogy hatáskörüknek megóvása és *akaratuknak* másokra való erőltetése legparányibb befolyással is lehet a világ folyására.

Az óvónők különben előre tisztában vannak azzal, hogy a tanfelügyelő nem fog megjelenni a gyűlésükön, mert egyenesen képtelennek tartják arra, hogy tőle bármiben is irányítást kaphassanak. Ahol nincs, ott ne keress, tartja a közmondás.

Az óvónők egyebekben nem is azért irták meg tiszteletteljes irásukat, mert ott keresnének valamit, csupán udvariaskodtak. Ilyen a természetük. (Tanügyi.)

Saját termésű

KITÜNŐ FAJBOROK

nagyban

és

kicsinyben

kaphatók: Dávid Sándor-nál,
Szeged-állomás.

Úgy sajnálom szegény henteseket.

— Csendes részvét kéreik. —

— Konjunkturális hangon, háborus konjunktura — és még egy csomó hasonló variáció és megkapjuk kerekben, egészen, a maga teljességében mai szomorú életünk. Azt az életet, amely a felkeléstől a lefekvésig a megfeszített, sokszor lázas tempójú munka szakadatlan láncolata; azt az életet, amelyben szorongó érzésekkel teli lépünk a szatócs üzletébe, mert megtörténhet, hogy a tulajdonosnak nem tetszik az arcunk és méregdrága pénzért sem adja azokat az árukat, amelyeket nélkülöznünk lehetetlen. Három év óta új és új hatalmasságokkal ismerkedünk; a kőfa, a paraszt, a szatócs, a kereskedő, a suszter, a ruhaboltos és — igen — igen: — a hentes. Melyik az, e sok közül, — akitől jobban félünk, akit jobban utálunk, ki tudná megmondani? Mert panaszra egyformán van okunk mind-egyik ellen, hogy jelen esetben csak egyikéről szólunk a sok-sok hatalmaságnak, ne essék zokon a többieknek. Könnyen és minden megerőltetés nélkül irhatnánk köteteket valamennyi basáskodó szemtelenségéről.

Maradjunk egynél: a henteseknél. A szegény henteseknél, akiknek siralom az életük a háboru alatt. A szegény szalonna, zsir- és sertéskirályoknál, akik között még akad egy-kettő olyan, aki csak *lesz* milliomos. Szegénykék; belemakszimáltak az életükbe, hogyne lenne hát az igen-igen keserű? Szegénykék; mert hiszen mit használ az, hogy ujabban, alig 14 napja, felemelték a zsirneműek

árát, ha nem szabhatják meg ők maguk? Hiszen így még két koronát sem keresnek egy kilón. Csodálatos-e hát, ha egyik-másik hatékonyan érzeteli a jámbor polgárral, milyen nagy kegyet gyakorolnak ők, amikor nem csukják be végleg az üzletüket?

Lássunk egyet a sok elkeseredett közül: A Tisza-Lajos körut 24. szám alatt, szűk és meglehetősen bűzös kis helyiségben van Sándor Lajos hentesüzlete. Egyike a legjobb forgalmu hentesüzleteknek; sok a szegény ugyan, de zsir nélkül mégsem lehet főzni. Az ember-sokaság tolong egymás háta mögött; Sándor Lajosné ez alig-alig alterálja. A természetes, pirosarcu asszonyosság ifjusága delét nyugalmasan üldögélve tölti üzletében s csak ha nagyon muszáj, segít piszkos kis inasának. Ilyenkor harsog a bolt és szinte a falak is belepirulnak a vastag gorombaságokba. Egyébként nagyon praktikus nő; amikor hírét vette, hogy magasabba makszimálták az árat, rögtön beszüntette a zsirneműek kiszolgáltatását; egy negyediklöt adott legfeljebb. Igaz, hogy egyelődik már egy kilót is lehetett vinni.

Egy asszony (sajtópör esetén a címével és nevével is szolgálni fogok) február 2-án belép az üzletbe. Hátat akar. De nincs olyan praktikus esze, mint Sándornénak, tehát egy negyediklöt kér, azt gondolva, hogy most sem kap többet. Mikor megkapja a nekijáró részt, akkor látja csak, hogy más egy kilót is kap. Elmosolyodik szerényen és megkéri igen szépen a

hájkirálynő önagságát, sziveskednék neki is többet adni, ha már egyszer lehet.

— Mért nem beszélt előbb! Várjon! Másfélóra mulva majd kap! — mordul rá a szigorú urhölgy.

A szegény asszony megriad, védekezik. És mert a háj kellene neki, még *könyörögni* is mer.

— Mi az istennek povedál itt? Várjon! Mondtam, hogy másfélóra mulva kap! — ordítja most már a jólét e gömbölyű szobra és katonák közt szokásos szólamokkal kezdi dicsérni az Urat és vevőit.

És ez a jelenet nem egyetlen a maga nemében Sándor Lajosné üzletében. Ő általában ilyen finoman bánik vevőivel, különösen, ha nem dicsüti őket kalap, vagy miegymás. Arról a kihágási bíróság elé tartozó ügyről, hogy gyakran nem ad, vagy nem akar hájat adni vevőinek, ha csak húst is nem vásárolnak, talán felesleges is beszélni. Mert ma a Sándor Lajosné a világ. Ma ő hizhat csak olyan arányban, ahogy mi fogyunk, soványodunk. És azért nekem is el kell mennem Sándor Lajosnéhoz hájért és szerencsémnek fogom tartani, ha az anyám istenét emlegetve, egy félkiló hájjal kezemben, dob ki üzletéből. És talán szívesen kezét is csókolok neki. Mert háboru van, de e szelid megoldás közben szörnyű nagy kedvem lenne káromkodni egy nagyot, úgy, ahogy Sándor Lajosnétól tanulhatom, — csak azt nem tudom, kihez adresszáljam ezt a káromkodást. Mert már nagyon nyomja a szívemet és aligha tudom sokáig magamban tartani.

(s.-n.)

Amikor a záróra elüti a tizenegyet.

Nagy ur a miniszter: a lumpokat, az álbohémeket, notórius virrasztókat egy varázsütéssel eltüntette a föld színéről. Alig két hónapja, hogy a kötelező tizenegyórai zárás életbelépett és az emberek máris megszokták az új rendet. Azok, akik gunyosan mosolyogtak, amikor a miniszter a rendeletet kibocsátotta és így okoskodtak: — Majd a vasuti vendéglőben, — helytelenül gondolkodtak. Az emberek lusták és inkább lefeküsznek, semhogy a lakásuktól távol fogyasszák a hegy levét. Kezdjük megszokni, sőt talán — tudunkon kívül — már meg is szoktuk, hogy háboru van és még az időnkkel is az állam rendelkezik. A tizenegyórai záróra tulajdonképpen nem más, mint az emberek züllési idejének makszimálása. Más kérdés aztán és egyáltalán nem fontos, hogy a vendéglősök és kávéások lözongja ezáltal csökken és a pincékben felhalmozott Reservé, vagy Casino egyideig még a hős homokban várja a feltámadást.

Képet akartunk magunknak alkotni arról, milyen életet folytatnak azok az emberek, akik a régi jó időkben a kávéházakban várták meg a hajnal, kenyérkereseti célzattal, vagy privát diligenciából.

A kávé még mindig haragszik, még mindig reméli, hogy visszavonják a rendeletet. Panaszodik, hogy a bevétel sokkal kevesebb, a közönség színház után nem megy a kávéházba, mert arra a kis időre, — olykor negyedórára — nem érdemes.

A főpincér azt mondta: Kérem

alásan, nem jól van ez így, mert keresni csak hajnaltájban lehetett. A zenét már féltizenegykor be kell szüntetni. A fizető-körutat is ekkor kell megkezdeni, hogy pontosan zárni lehessen. — Sokkal kevesebbet keresnek a főurak, de legalább kialusszák magukat és ez is valami.

A *kávéházi ruhatárost* nem érinti az új záróra tulérzékenyen. Nemsókára ugyanis eltűnik a láthatárról, amit tulajdonképpen keresni akart, azt már megkereste. Ha a fecskék visszatérnek, a ruhatáros bácsi becsukja a boltot.

A *primás* Boka-kesergőjére emlékeztető bus hangulatban zökögta el bánatos keservét. Fiatal a lóvé, — a moréknak befellegzett. Nem ragaszt már senki nagy bankót a primás homlokára, legfeljebb egy papírkétkoronás esik nagynéha a tányérba. Hiába, ma már csak a Jancsi-bankó járja.

A *vendéglős* nem sokat törődik a zárórával, aki enni akar, nem vár tizenegyig. Eddig is, az, aki a kávéházban virrasztott, nem ment át a vendéglőbe vacsorázni, hanem fél debrecenit rendelt mustárral. Most is rendelne, ha lenne debreceni.

A *pincérnők* sincsenek meglegedve, tizen beszéltek egyszerre, csak hogy meggyőzzenek bennünket a rendelet káros voltáról. Addig nem is menekülhattünk, amíg meg nem ígértük, hogy szólunk a miniszternek.

A *vasuti restaurációs* ravaszul mosolygott a bajusza alatt, teheti, nagyon szép, tömör-fekete bajusza van. Nekem mindegy, — mondta — pár pohár sör ide vagy oda, nem számít. Éjfélután a vasuti vendéglőben alig konzumálnak. És a gazda nem bánna, ha a kötelező zárást az ő tüzletére is kiterjesztenék.

A *dominó-matador* fásult közönnyel fogadott, miközben ujjai-val idegesen bábrált a kőkockák között. Arca merev volt, homlokán a fűrtök verejéktől csapzottak.

— Én engedelmes polgár vagyok, de ez már mégis csak sok — mondta. Az utolsó bulit sohasem tudjuk tizenegyig bevégezni. Legalább husz perccel hosszabbítanák meg a záróráat. Így, amikor a mutató a zárórához közeledik, mindig ideges vagyok és kiesem a buliból. Mennyi pénzembe van már nekem a záróra . . .

A *lórumuzók* áldják a tizenegy órát, amikor a kávéház vasfüggönyének le kell gördülnie. Régebben sohasem tudták abbahagyni reggel négy óra előtt, most azonban, miután a haza így kívánja, — tizenegykor muszáj befejezni, ha tetszik, ha nem tetszik, Persze nem kellemes a reváns-t másnapra halasztani, de ha a franciák tudtak negyvenhat esztendeig várni, hogy kikapjanak a reváns reményében, Löwi ur is türtöztetheti huszonnégy óráig a játékkedvét.

*

A *lump* és az *álbohém* nem állott kötélnek; megtagadtak minden felvilágosítást. Talán megijedtek, hogy a *hadviselés érdekeit veszélyeztető* nyilatkozataik miatt megindítják ellenük a bűnvádi eljárást. Én azonban tudom, hogy tüzes kénkövet fujnak tehetetlen dühökben és amikor tizenegykor abba kell hagyniok a potya-kvaterkázást, a poklok fenekére kívánják azt a szerény kis papiroost, amely az eredeti rendeletet tartalmazza. Pozitív választ nem adtak, de hiszen: Keine Antwort ist auch eine Antwort, mondja a költő és tizenegykor álomra hajtja ő is gondtól terhes szép szőke fejét.

Néhány szó a polgári vendéglőről.

- Levél a szerkesztőhöz. -

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur, méltóztassék megengedni, hogy ehhez a kérdéshez, mellyel a Sz. H. legutóbbi száma igen érdekes cikkben foglalkozott, pár szót én is hozzászóljak. A cikk szerint leghelyesebb volna, ha maga a város csinálná meg a polgári vendéglőt, talán a temesvári hadikonyha mintájára, hol heti 5 koronáért igen változatos ételt kapnak az előfizetők. Egy kicsit talányszerű ugyan előttem, hogy miként lehet ezért az árért négyszer hust adni, mikor a minimális 15 dekás adag marha- vagy disznóhús maga 1—1 koronába, tehát heti 4 koronába kerül nyersen, minden egyéb nélkül s hol van még a többi hozzávaló ára, a személyzet, a helyiség, tüzelőanyag stb.?

De, ha másutt megcsinálják, itt is meg lehet csinálni, ahogyan s amennyiért ott előállítják, itt is elő lehet azt állítani. El kell menni Temesvárra s ott tanulmányozni ezt a helyszínen. Igaz ugyan, hogy a legtöbb embernek legjobban ízlik a házikoszt, ha még oly egyszerű is, de azért a mai drágaságban s az élelmiszerek be-

szerzésének nehézségei miatt bizonyosan akadnának elég tekintélyes számmal olyanok, kikre nézve jótéteményt jelentene az olcsó polgári vendéglő s akik szívesen vennék azt igénybe.

Magánvállalkozó erre nem akad, mert nem ígérkezik jövedelmező vállalatnak. Csinálja meg hát a város! Ugy tudom, hogy ez az eszme nem teljesen idegen a torony alatt; történtek olyan tervezgetések, hogy az ugynevezett téli népkonyhák, helyesebben városi kifőzők egyikét állandósítani kellene, jobban mondva ilyen polgári vendéglővé átalakítani.

A városi kezelésbe vett közkházi élelmezés szép sikere jó példa arra, hogy városi üzemnek sem kell okvetlenül deficittel dolgoznia. Ha az érdekeltek ily irányban akciót indítanak, megkeresnék a hatóságot, az nem utasíthatná el a kérelmet s bizonyára rövidesen megnyílnék a polgári kifőző is. Elég jó helyen lenne például a Valéria-téri Kulisics-féle házban, vagy a Dugonics-téren a Baross helyén.

A polgári vendéglőnek téli népkonyhakkal való összekombinálását nem tartom célszerűnek, mert mindkettő más-más igényű és más társadalmi osztályhoz tartozó közönség részére szolgál, más-más igényekkel. Külön, egymástól függetlenül kell azt felállítani.

Nem érthetek egyet a cikknek avval a kijelentésével sem, hogy a téli népkonyhák a mai rendszerükben megbuktak. Dehogyan is buktak meg. Sőt! Igaz, hogy eleinte kevesebben vették őket igénybe, talán mert kevesebben voltak reászorulva, de a hideg idő beálltával egyszerre ötszáznál többen kapnak ott naponta ételt. Mai rendszerük sokkal előnyösebb az ezelőttinél, mert az előző években a téli népkonyhákat magánegyesületek vállalták el, a város pedig a kiszolgáltatott ételadagok után fizetett eleinte 80 fillért, később, — mikor a vezetők ezt maguk is sokallották, — 60 fillért s bizonyos, hogy erre a jótékonykodásra az illető intézmények így sem fizettek rá.

Az idén városi kezelésben vannak a téli kifőzők, számszerint négy, naponta több mint 500-an hordják onnan az ételt, az ételadagok nagyobbak az előző éveknél s nem kerülnek átlag 60 fillérbe, dacára a fokozódott drágaságnak. Az ételek izletesek.

A kezelési, számadási és ellenőrzési rendszer olyan, hogy ami a szegény nép élelmezésére van szánva, abból senkinek egy fillér haszna nem lehet, miért bukkott volna hát meg ez a rendszer?

(Kavics).

A disznó-piacon...

A disznópiacon madárfagyasztó hideg van. A nagy akácfa fehér és csillogók a zuzmarától, a széles országuton síkongva haladnak a szekerek, a tempójuk lassu, mivelhogy meggéberíti a nagy hideg a sovány, éhes lovakat is...

Néhány paraszt van mindössze a havas piactéren. Állnak egy csomóba verődve a derékig érő hókupacok között, pipálnak, eregetik a komisz dohányfüstöt a nagy báránybőr-sapkák alól és hol az eget, hol meg a földet nézve, társalognak:

— Ejnye, de kögyetlen idő van.

— Nohát az van... Rég nem vót ilyen.

— Mögfigynak a katonák, bátya, ha nem szelidül meg ez a vasvillás idő.

Jóformán meg is feledkeznek, hogy voltaképpen árulnivalójuk is van... Egy-két didergő malac, sovány, koszmós az istenadta. Csak akkor eszmélnek, mikor megszólítja őket valaki:

— Mennyire tartaná bácsi ezt a két malacot?

— Ezt a kettőt!? — adja vissza a szót a magyar.

— Ezt ám... Ezt a két csecsalávalót.

— Hát ennek galambom 150 pöngőforint az ára.

Jó testes, fiatal menyecske kérdezte a jószág árát, mégis meghökölt.

— Mennyit mondott?

— Százötven pöngőt.

— Talán nem jól értette bácsi-kám, ezt a két girheset kérdezem, nem az egész falkát.

— De bizony jó értöttem én rúzsám, ennek a két malacnak az az ára, ha köll, ha nem...

— Százötven forint! — sóhajt

a menyecske. — Nem fél kend az Isten haragjátul, ugyan hogy kérhet kend enyit!?...

A parasztban kissé följobb szalad a vér. Kiveszi szájából a pipát és végig néz az asszonyon.

— Nem félök!? — mondja. — Mér' félnék!?

— Azér', hogy Isten ellen való véték ennyit kérni.

— Aki sokalja, az tögye lé, — feleli indulatosan a paraszt, aztán összezsapja a subaszárnyakat, elfordul.

— Könnyen beszélnek kendtök a tanyán, léhuzzák kendtök a városi embörrül még a szentfödelet is... Majd nem lösz mindig háboru... Lösz még a kutyára dér...

— Ejnye, hejnye, — fordul vissza indulatosan a tanyai ember, hát köll én neköm valakinek a péze!?... Nyúzik én vaiakit?... Én, Korom Pál!... Nem vagyok én erre rászorulva.

— De ugy látszik, rá van bizony kend szorulva.

— Én! — pattan föl az ember — Ki mondja azt!?... Van én neköm mit aprite a tejbe... Nem vagyok én a jég szélin... Nézd-e, hirös! — kapja elő mérgesen a nagy bugyellárist a gelebiből s kirántván abból egy ropogós tizkoronást, meggyújtja s a pipája fölé tartja.

— Ha azt hiszöd, hogy én rá vagyok a te rongyos pöngödre szorulva, hát mögmutatom, hogy különb ember Korom Pali annál.

A menyecskének most már nincs mondanivalója. Sarkon fordul, otthagya a parasztot. Menőben morog magában:

— Persze, fölveti üket péz, a fene ögye mög üket.

A paraszt is morog magában:

— Ha szögény vagy, ne vögyé malacot... Ögyé libahust...

Eközben hull a fákról a zuzmara és sikongva haladnak lassan, döcögön ismét a sáros parasztkocsik odakint az országoton... Csak a varjak szálldosnak lustán, feketén, a tónusba illő sötétséggel...

Rózsika véleményyt mond.

Csak aki mindent lát és tud, tudná megmondani miért intézte

T. Rózsika k. a. a következő levelet hozzám:

Kedves szerkesztő úr, kérem szépen ne tessék rám haragudni, hogy tizenhat esztendő tapasztalatlan fiatal nő létemre, amely azért több tudományos munkák elolvasása által fejlesztve lett, hozzászóllok ahhoz a nagy probléma megoldásához, amely mindig aktuális, hogy saját véleményem közöljem arra: „lehet-e önzellen barátság fiatal férfi és nő között?”

Nekem már ebben az életben sok csalódásban volt részem, több hűtelen férfiak által, de nem tessék le arról a reményről, hogy az Igazit megtaláljam, akivel karöltve járhatom majd áldásos boldogságban az élet rózsafájának tövisseit. Az igaz, hogy a barátság csak akkor lehet önzetlen, ha barátság örve alatt nem rejtőzködnek titkolt gondolatok, azt is proponálom, hogy a barátságnak ezt a fokát nehéz elérni, mert tul kell tennünk magunkat a „társadalom” előítéletein, de tessék elhinni, én füttyülök az egész „tár-

sadalomra", ha önzetlen barátom igazán szeret. Azt hiszem, lehet önzetlen barátság fiatal férfi és fiatal nő között, de csak akkor, ha igazán szeretik egymást.

Szerelem nélkül nem ér semmit a barátság és én a magam részéről csakis azokkal a fiukkal vagyok önzetlen barátságban, akiket szeretek s akik engem is szeretnek és viszont. Jelenleg csak két önzetlen barátom van, az egyik délben kísér haza az iskolából, a másik este szokott megvárni, amikor zeneleckéről jövök. Mindkettőt önzetlenül szeretem, de az estelit egy picurkát mégis jobban.

Kedves szerkesztő ur, ha az anyukám, amely egy borzasztó finom és szigorú urhölgy, megtudná, hogy én véleményt mondok egy ilyen életbevágó szerelmi kettősben, úgy repülnének a pofonok. A pofonokról, illetve a repülésről jut eszembe, hogy velünk egy házban lakik egy olyan édespófa aviatikus hadnagy, hogy az hihetetlen. Nem ismerem még személyesen, de már többször beszélgettünk a gangon, ahol bekötött fejvel a szőnyeget poroltam, mert anyukám azt mondja, hogy egy művelt nőnek dolgozni kell és ezzel székál. Azt hitte a buksi, hogy a szobalány vagyok, megcsipkedte az arcomat, persze nem szóltam, nehogy rosszat gondoljon és azóta a szemtelen kis semmiházi hadnagyocska ember állandóan visszaél az arcommal. Már elhatároztam magamban, hogy felvilágosítom, de csak nem nevettetem ki magamat, csak nem fogok én egy repülőhadnagyot felvilágosítani, meg aztán, hátha csak addig lehetünk barátságban, amíg szobacica gyanánt konzerválók velem.

Van tehát két önzetlen fiatal barátom és egy önzetlen plátói

fiatal katonatiszt barátom, ebből is világosan látszik, hogy lehet önzetlen barátság fiatal férfiak és fiatal nő között.

Legyen szíves ezen néhány soraimat betenni az újságba, nehogy blama legyen, mert ezen pár soraimról a többi önzetlen nőbarátnőim is tudnak és nem szeretném, ha nevetés céljából összejönnének, mert ezen néhány sor nem jelent meg k. lapjának közismert hasábjában.

Köszönettel maradok kedves szerkesztő urnak

önzetlen barátnője

T. Rózsika.

*
Nem akartuk, hogy Rózsika barátnői nevetés céljából összejöjjenek, hát inkább leköszöltük a levelet. A jó Isten legyen irgalmas bűnös lelkünknek.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági feladataink a háboru után.

- Dr. Tonelli előadása Szabadkán. -

A szabadkai *Kereskedelmi Egyesület* meghívására dr. Tonelli Sándor, a szegedi Kereskedelmi és Iparkamara titkára, érdekes előadást tartott a háboru utáni gazdasági feladatokról.

Előadásában rámutatott, hogy az összes jelek arra utalnak, hogy most jutottunk el a világháboru tetőpontjára, amely után rövidebb, vagy hosszabb idő múlva, a kibonyolódásnak kell bekövetkezni. Hogy a béke mikor jön el, ma még nem lehet tudni, de elő

kell készülnünk rá, nehogy olyan készületlenül találjon bennünket, mint talált a háboru gazdasági tekintetben.

A háboru alatt nyersanyag-hiányba jutott iparunkat nyersanyaggal kell ellátni és a szállítóeszközöket kell biztosítani. Gondoskodni kell egyidejűleg, hogy tömeges behozatal mellett valutánk értéke a lehetőséghez képest megóvassék és egyidejűleg gondoskodni kell arról is, hogy a behozatott anyagok arányosan osztásának fel az összes vállalatok között, nehogy a nagy és tőkeerős vállalatok a többiek rovására mindent magukhoz ragadjanak. Ezzel kapcsolatosan a harctérről visszatért munkások ezreit vissza kell vezetni a különböző kereső foglalkozási ágakba.

Mind ezek a feladatok olyan természetűek, hogy csakis állami irányítás és beavatkozás mellett oldhatók meg sikeresen. A feladatok elvégzésére még létesíteni kell egy átmeneti gazdasági hivatalt is, amelynek legsürgősebb feladata azonban az volna, hogy *önmagát feleslegessé tegye.*

A háboru utáni nagy kérdések második csoportját a költségvetéssel kapcsolatos problémák képezik. A háboru ugyanis még távolról sem zárta le a kiadások sorozatát, hanem közvetlenül a háboru után még legalább tízmilliárd új teherre kell elkészülnünk. Ugy a háborus terhek, mint a háboru után várható kiadások viselése igen érzékenyen terheli meg a polgárságot, amely tehát joggal megkívánhatja, hogy háboru után gazdasági és szociális elhelyezkedésének új lehetőségei adassanak meg.

A kérdések harmadik csoportja

a többtermelés körül forog. Ha sikerül a magyar föld termés-átlagát növelni, *Magyarország lesz az az ország, amely legkönnyebben viseli el a háboru terheit.*

Végezetül a kereskedelmi és iparkamarák feladatairól beszélt dr. Tonelli. Fejtegetéseinek e részében elismerte, hogy a kereskedelmi kamarák mai szervezetének tényleg igen sok hibája van, amelynek legnagyobb része a teljesen elavult kamarai törvényből ered. Véleménye szerint ezt a törvényt a legsürgősebben reformálni kell abban az irányban, hogy különösen a mai meglehetősen elhanyagolt vidéknek a székhellyel szemben megfelelőbb képviselét biztosítsák.

Az előadáson megjelentek érdeklődéssel hallgatták dr. Tonelli fejtegetéseit.

Szeged küldöttsége szerdán délután tisztelgett dr. Jankovich Béla kultuszminiszternél. A küldöttség átnyújtotta Szeged törvényhatósági bizottságának fölrátát és kérte a kormány támogatását a Szegeden felállítandó Balkán-Akademiához. Miután a Ház ülései éppen szerdán kezdődtek meg, az eredeti tervtől eltérően a kultuszminiszteriumban fogadta a küldöttséget a kultuszminiszter, aki a maga részéről megígérte támogatását. A küldöttséget dr. Cicatricis Lajos főispán vezette a kultuszminiszter elé. Résztvettek a küldöttségben: dr. Somogyi Szilveszter polgármester, dr. Gaál Endre kulturtanácsos, dr. Rósa Izsó, dr. Kelemen Béla és Reök Iván országgyűlési képviselők, gróf Teleky Pál, a Keleti Kulturközpont elnöke, Balkányi Imre, az Országos Gazda-

sági Központ képviselője, Várhelyi József prépost-kanonok, Weiner Miksa és Tonelli Sándor, akik a szegedi kereskedelmi és iparkamara képviselőjében jelentek meg. Rajtuk kívül megjelent még Tóth József, a szegedi állami és Nyári György, a városi felsőkereskedelmi iskola igazgatója. — A Donavell nevét szorgos kutatás után sem találtuk a küldöttség listájában.

A Lloyd vasárnap délelőtt *Ob-láth* Lipót elnöklése alatt közgyűlést tartott. Napirend előtt az elnök kegyelettel emlékezett meg I. Ferenc József elhunytáról és kifejezést adott annak az alattvalói hűségnek és ragaszkodásnak, amellyel a társulat IV. Károly király és Zita királyné iránt viseltetik. A közgyűlés tagjai állva hallgatták végig az elnök megnyitó beszédét. Ezután az elnök rátért arra, hogy most 50 éve annak, hogy a társulat létesült. Jelezte, hogy akkor Szeged az alföld kereskedelmének metropólisa és érintkező helye volt az egész környék kereskedő világának. *Rózsa Mihály* azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a Lloyd-társulat jubileumi diszközgyűlést tartson a háború befejeztével és bizassék meg a választmány azzal, hogy az erre vonatkozó intézkedéseket megtegye. Az indítványt a közgyűlés elfogadta. A számvizsgáló bizottság tagjaivá egyhangulag újból *Aczél Somát*, *Hoffmann Ignácot* és *Rosenberg Jánost* választották meg. Az 1916. évi zárszámadásokat és az 1917. évi költségvetést a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

ÜZENETEK.

Tanügyi: Sejtjük, hogy kivel csempészette be a tanfelügyelő a január harmadiki *Az Újságba* azt a hazug hirt. 2. Az áll benne, hogy százezer koronát már megszavazott a város a tanfelügyelő által kitalált *Tanítók Háza*ra, holott a tanács csak azt határozta, hogy évi négyezer korona hozzájárulást fog javasolni a közgyűlésnek, majd ha a *Tanítók Háza* meglesz. 3. Jellemző a tanfelügyelőre és arra, aki a lapot félrevezette.

Lapbarát: 1. Köszönjük a szives elismerést. 2. A Szegedi Hirlap kizárólagos tulajdonosa *Tamás Rezső*, a lap felelős szerkesztője.

Detektív: Legnagyobb sajnálatunkra nem árulhatjuk el, hogy azt a miniszteri leiratot honnan szereztük. Ne legyen kíváncsi, mert az árt a királyi tanácsosságnak.

Orvos: 1. Napokig járt az a szerencsétlen anya a gyerekekkel, több helyen elutasították, míg végre a városi kórházba felvették. 2. „Farkastorok” annak a betegségnek a neve.

L. A. Rökus 1. Éhező orosz foglyok. 2. Havat hánytak az utcán. 3. Öt napra egy kiló kenyeret. 4. Magánházakba mennek és élelmiszert kérnek szegények. 5. Rémes!

.....

■ Ismét szenzációsnak ígérkezik a ■
 ■ Korzó-mozi e heti műsora. Hétfőn ■
 ■ *Georg Eliot*-nak *Az öreg malom* című ■
 ■ világhírű regénye nyomán készült ■
 ■ slágerfilm, szerdán egy szenzációs ■
 ■ amerikai dráma, *Gazdag ember fe-* ■
 ■ lesége, pénteken pedig *Az ismeret-* ■
 ■ len tartomány, egy rejtelmes dzsun- ■
 ■ geldráma, kerül bemutatásra. Ez ■
 ■ utóbbi filmen a fészerepet a leg- ■
 ■ kiválóbb mozisínésznő: *Miss Käth-* ■
 ■ *lin Williams* játssza. *Az ismeretlen* ■
 ■ tartomány olyan kiváló film, ami- ■
 ■ lyet vidéken eddig keveset mu- ■
 ■ tattak be. Az egyik felvonásban ■
 ■ megrázó tengeri katasztrófa játszó- ■
 ■ dik le a nézők előtt, olyan termé- ■
 ■ szetesen megcsinálva, hogy az ember ■
 ■ megborzad. A kisérő filmek is ■
 ■ pompásak, úgy, hogy a Korzó-mozi- ■
 ■ nak ez a hete is méltó az eddigi- ■
 ■ ekhez. ■

.....

Segesváry

drogéria

Szeged, Kárász-utca 6, Telef. 3-42

Raktáron mindennemű gyógyárúk, vegyszerek, illatszerek, pipere- és háztartási cikkek, fényképezési cikkek és fényképező gépek.

Pipere-szappanok

nagy választékban

kaphatók

Frankl Antal

gyógyszertárban

SZEGED-Felsőváros,
Szent-György-tér.

Szeged uri közönsége a TISZA-kávéházba

jár. — A TISZÁBAN csak

☐ hétfőn nincs zene! ☐

Városi nyelviskola

a városi felső keresk. iskolában.

Német, francia, angol, olasz és bolgár nyelvek oktatása kezdőknek és haladóknak, diákoknak és felnőtteknek külön-külön.

tanítás délután 4-9 óráig.

Beiratkozni lehet mindennap

Az igazgatóság.

WÉBER MÁTYÁS

a szegedi uriközönség
szabója

Szeged, Széchenyitér 6

Telefon : 8—38.

„HA-HA“

SZEGED, KELEMEN-UTCA 12. szám

részére fentartott hely.

Irodalmi matiné a Korzó - moziban
vasárnap, febr. 11-én, d. e. 11 órakor.

Résztvesznek:

Barta Lajos

Karinthy Frigyes

Kosztolányi D.

O. Hilbert Janka

Ocskay Kornél.

Helyárak: Páholy 4 kor., zsölye 4 kor., I. hely 3 kor.,
II. hely 2 kor. Diákhely 1 K.

Igazgató:
Vas Sándor.

KORZÓ-MOZI

Telefon:
Igazgatóság: 4-55.
Pénztár: 11 — 85

Február 12-én és 13-án, hétfőn és kedden

Georg Eliot világhírű
regénye után:

Az öreg malom.

Filmregény 5 részben.

A bolond szálloda.

Vigjáték 2 felvonásban.

Szerdán és csütörtökön, február hó 14-én és 15-én:

Gazdag ember felesége.

Szenzációs amerikai dráma.

Pénteken, szombaton és vasárnap (február 16., 17 és 18-án)

Az ismeretlen tartomány.

Óriási dzsungel-dráma egy rejtelmes szigetről.

A főszerepben: MISS KAETHLYN WILLIAMS.

A dráma keretében a legszenzációsabb tengeri katasztrófa is bemutatásra kerül.

Hazai élet- és katonai biztosító részvénytársaság

vállal biztosításokat

az ember életére, **orvosi vizsgálat nélkül is.** 43—50 éves népfelkelőknél **háborus kockázat pótdíj nélkül.** Leány- és fiu-biztosítások kiházasításra és katonai szolgálat esetére. Egyéni- és csoportos baleset-biztosítások. Gyermek baleset-biztosítás díjvisszatérítéssel. — Élethossziglani vasuti baleset-kötvények egyszeri díjfizetéssel

Legolcsóbb díjtételek.

Liberális feltételek.

Felvilágosítással készséggel szolgál: a szegedi főügynökség: **Kölcsey-u. 4, l. e.**

Nyomatott König Salamon könyvnyomdájában Szegeden.